COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.2.2025
COM(2025) 41 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Punerea în aplicare a Inițiativei europene privind dezvoltarea urbană în 2022-2024

Cuprins

1. INTRODUCERE 2
2. PUNEREA ÎN APLICARE 2
2.1. Finanțarea inovării în orașe 3
2.2. Sprijinirea capacităților și a cunoștințelor în orașe 5
2.2.1. Consolidarea capacităților orașelor 5
2.2.2. Sprijinirea cunoștințelor și a politicilor în orașe 8
2.3. Guvernanță și alte activități 10
3. PRIMELE REZULTATE 10
4. CONCLUZII 14

1. INTRODUCERE

Europa se confruntă cu provocări multiple, de la redresarea economică și construirea unor societăți favorabile incluziunii, la combaterea schimbărilor climatice, a degradării mediului și a schimbărilor demografice, până la dubla tranziție verde și digitală. Orașele sunt locuri în care toate provocările converg și unde se pot încerca și testa noi soluții, astfel încât acestea să genereze un impact semnificativ asupra vieții oamenilor.

Politica de coeziune are o dimensiune urbană puternică, iar sprijinul acordat de aceasta dezvoltării urbane durabile a fost consolidat pentru perioada de programare 2021-2027, cu scopul de a susține orașele să își asume un rol activ în conceperea și punerea în aplicare a măsurilor de politică adoptate ca răspuns la provocările lor locale. Prin urmare, fondurile de coeziune investesc peste 100 de miliarde EUR în orașe, iar acestea din urmă sunt direct responsabile de conceperea și implementarea unor investiții în valoare de peste 24 de miliarde EUR în cadrul programelor politicii de coeziune.

În plus, o nouă Inițiativă europeană privind dezvoltarea urbană (*European Urban Initiative* - EUI)[1] a fost instituită în cadrul dimensiunii urbane a politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027. Cu un buget de 395 de milioane EUR[2], aceasta este un instrument destinat sprijinirii orașelor de toate dimensiunile, consolidării capacităților și cunoștințelor, sprijinirii inovării și dezvoltării unor soluții transferabile și scalabile la provocările urbane relevante pentru UE. Activitățile sunt coordonate cu programul URBACT[3] și completate de acesta, oferind sprijin pentru activitatea interguvernamentală desfășurată în cadrul Agendei urbane a UE.

Prezentul raport descrie activitățile din cadrul EUI și rezultatele punerii în aplicare în perioada 1 septembrie 2022-31 august 2024.

2. PUNEREA ÎN APLICARE

Punerea în aplicare a EUI a fost încredințată regiunii Hauts-de-France, în strânsă colaborare cu Comisia Europeană[4]. Regiunea Hauts-de-France a înființat un Secretariat Permanent (denumit în continuare „Secretariatul EUI”) pentru a desfășura toate activitățile zilnice descrise în prezentul raport. Activitatea are la bază două componente, care au ca scop: (a) sprijinirea inovării și (b) sprijinirea consolidării capacității și cunoștințelor, realizarea de evaluări ale impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicarea (figura 1). 75 % din bugetul de 395 de milioane EUR[5] este destinat componentei (a), iar 25 % componentei (b).

---

1 Articolul 12 din Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune.

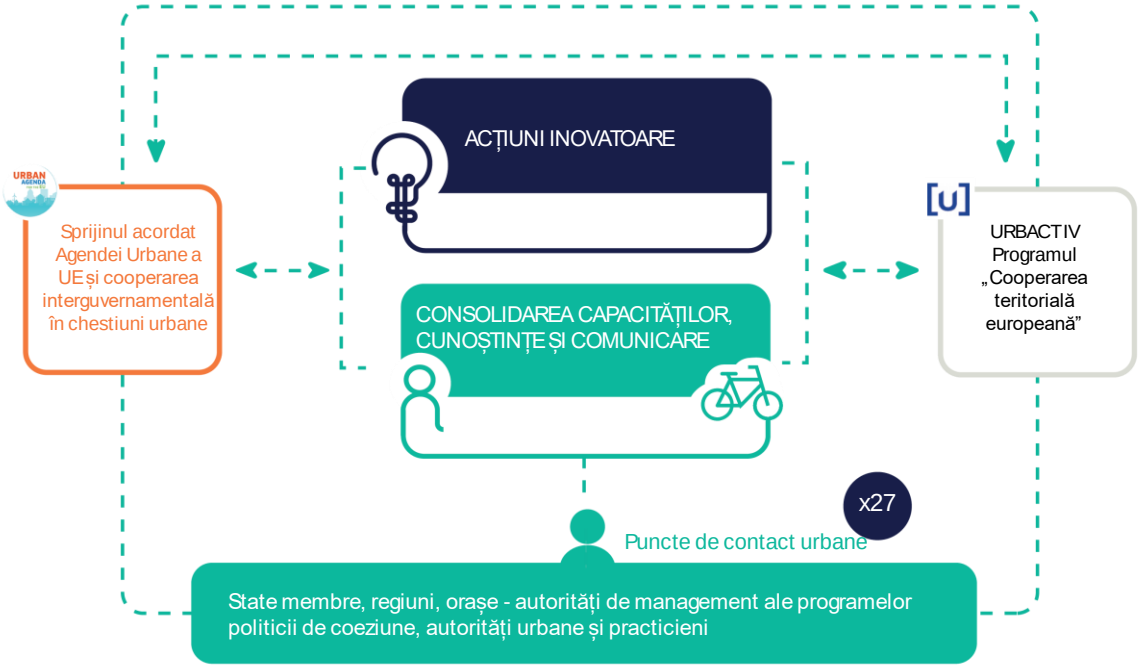
2 Bugetul inițial de 400 de milioane EUR (în prețuri de la nivelul anului 2018) a fost redus la 395 de milioane EUR (în prețuri curente) ca urmare a revizuirii Cadrului financiar multianual în 2024.

3 Articolul 3 din Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă. URBACT finanțează rețele de orașe, cu scopul de a sprijini orașele să dezvolte practici integrate.

4 În temeiul articolului 12 din Regulamentul (UE) 2021/1058, punerea în aplicare a EUI a fost încredințată regiunii Hauts-de-France prin gestiune indirectă. Cererea de exprimare a interesului privind gestiunea indirectă a EUI a fost publicată în mai 2021, iar în urma acestui proces, regiunea Hauts-de-France a fost selectată în iulie 2021. Acordul dintre Comisie și regiunea Hauts-de-France a fost semnat în august 2022.

5 În prețuri curente.

Figura 1. Logica de intervenție a Inițiativei europene privind dezvoltarea urbană

2.1. Finanțarea inovării în orașe

EUI sprijină proiecte de acțiune inovatoare care urmăresc să promoveze rolul transformator al orașelor și să implementeze inovații urbane testate la nivelul întregii UE. Fiecare proiect poate beneficia de o contribuție maximă din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) în valoare de 5 milioane EUR, cu o rată de cofinanțare de 80 % și are o durată maximă de patru ani[6]. Solicitanții eligibili sunt autoritățile urbane sau grupurile de autorități urbane (de exemplu, orașe, orașe mici sau suburbii) cu o populație totală de cel puțin 50 000 de locuitori, situate într-unul dintre statele membre ale UE.

Acest flux de lucru se bazează pe inițiativa-pilot „Acțiuni urbane inovatoare”[7], care a fost pusă în aplicare în perioada de programare 2014-2020. De atunci, au fost introduse numeroase îmbunătățiri, de exemplu: (i) un accent mai puternic pe inovațiile urbane relevante pentru politica de coeziune, (ii) o mai mare cuantificabilitate a rezultatelor în raport cu indicatorii predefiniți, (iii) un accent sporit pe pregătirea operațională a proiectelor, pe potențialul de extindere și pe reproductibilitatea soluțiilor testate.

Au fost planificate patru cereri de propuneri pentru acțiuni inovatoare în cadrul EUI, dintre care două au fost finalizate, una este în desfășurare, iar una este programată pentru 2026 (tabelul 1). În cazul primelor trei cereri de propuneri, obiectivul este stimularea inovării în anumite domenii tematice importante pentru politicile UE, în timp ce cea de-a patra cerere de propuneri este planificată să sprijine orașele cu mai puțină experiență în inovare.

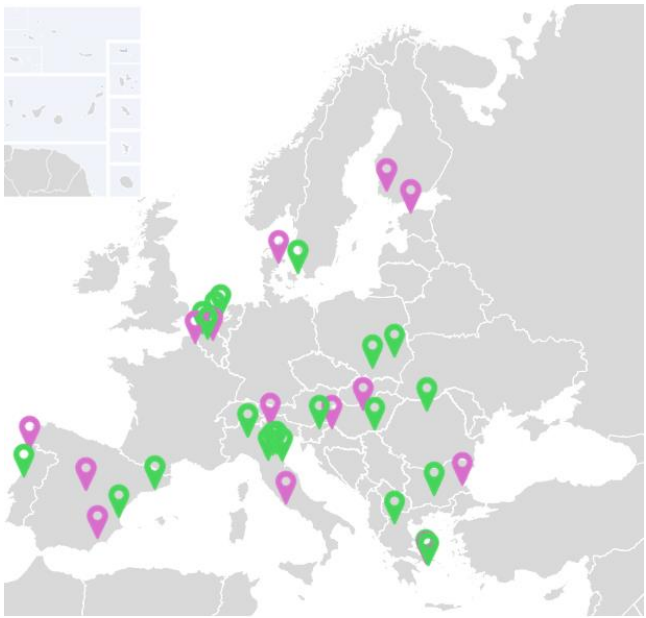
6 EUI – orientări privind acțiunile inovatoare.
7 UIA – acțiuni urbane inovatoare.

Tabelul 1. Cereri de propuneri pentru acțiuni inovatoare în cadrul EUI

Cerere de propuneri	**Publicată (anul), subiect(e)**	**Candidaturi**	**Proiecte selectate, contribuția totală din FEDR (EUR)**	**Rata de succes a candidaturilor**
1	2022, o temă: Noul Bauhaus european	99 de candidaturi din 21 de state membre	14 proiecte din 12 state membre, 65,2 milioane EUR	14 %
2	2023, trei teme: Înverzirea orașelor, turismul durabil, valorificarea talentelor în orașele aflate în declin	112 candidaturi din 21 de state membre	22 de proiecte din 12 state membre, 98 de milioane EUR	20 %
3	2024, două teme: Tranziția energetică, tehnologia în orașe	Data-limită a cererii de propuneri - octombrie 2024	Buget planificat 90 de milioane EUR	-
4	Planificat pentru 2026	-	-	-

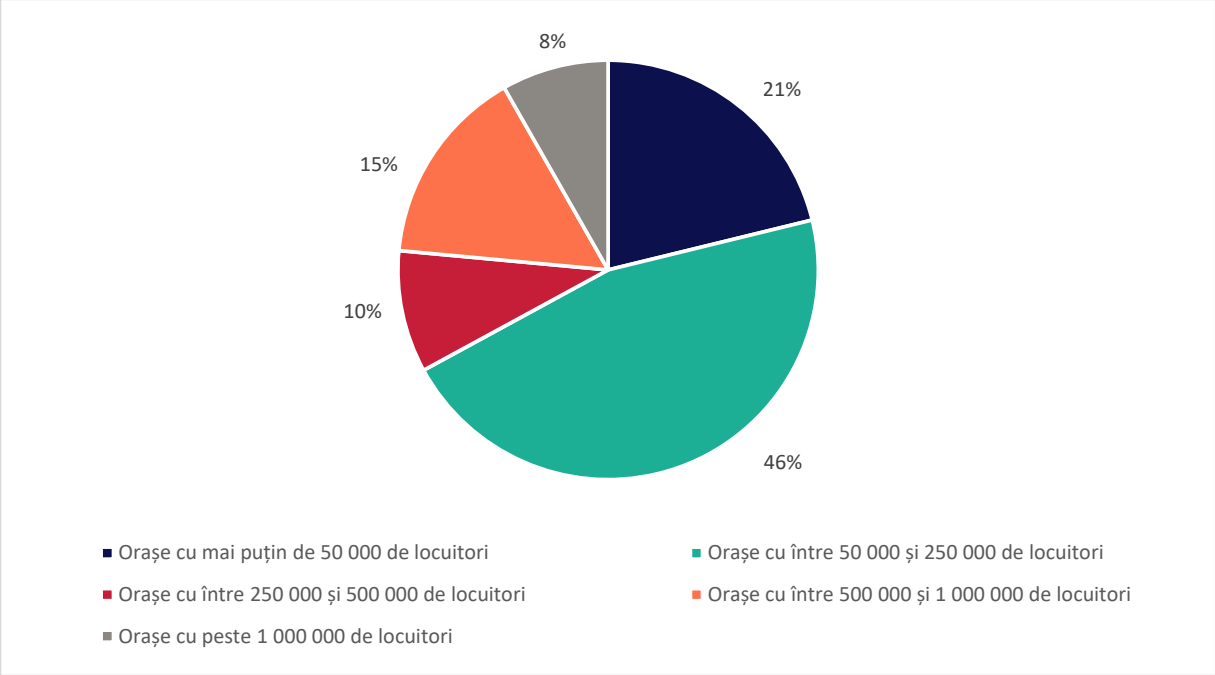
În cadrul celor două cereri de propuneri au fost selectate 36 de proiecte din 16 state membre (figura 2). Pentru a îmbunătăți acoperirea geografică și pentru a sprijini orașele în vederea pregătirii unor candidaturi de bună calitate, au fost întreprinse mai multe măsuri, precum organizarea de ateliere pentru solicitanți în statele membre din Europa Centrală și de Est și instituirea unei rețele de puncte de contact urbane naționale pentru promovarea cererilor de propuneri în toate statele membre.

Figura 2. Situarea geografică a entităților selectate
proiecte din cadrul celor două cereri de propuneri pentru acțiuni inovatoare
(cererea de proiecte nr. 1: violet, cererea de proiecte nr. 2: verde)

În ceea ce privește dimensiunea populației centrelor urbane ale căror autorități participă la proiectele selectate în cadrul celor două cereri de propuneri, mai mult de două treimi sunt orașe de dimensiuni mici și medii (figura 3) și, totodată, peste două treimi sunt „orașe în temeiul articolului 11”[8].

Figura 3. Ponderea autorităților urbane în funcție de dimensiunea populației în proiectele de acțiuni inovatoare selectate

Ca element de noutate, o parte din grantul FEDR alocat fiecărui proiect de acțiuni inovatoare este dedicată finanțării parteneriatelor transnaționale de transfer între principalele autorități urbane și alte trei orașe din UE, dintre care două trebuie să provină din regiuni mai puțin dezvoltate sau de tranziție[9]. Metoda se bazează pe mecanismul pilot de transfer pentru acțiunile urbane inovatoare, pus în aplicare prin intermediul URBACT III în perioada 2021-2022 și urmărește transferarea experienței soluției inovatoare testate, precum și explorarea posibilităților de replicare a acesteia în alte contexte urbane. Obiectivul este, de asemenea, acela de a inspira investiții în cadrul programelor politicii de coeziune și de a stimula capacitățile de inovare ale orașelor dincolo de sfera orașelor care conduc proiecte de acțiune inovatoare.

2.2. Sprijinirea capacităților și a cunoștințelor în orașe

2.2.1. Consolidarea capacităților orașelor

Activitățile de consolidare a capacităților din cadrul EUI au fost lansate în 2023 și sunt puse în aplicare ca acțiuni-pilot până la sfârșitul anului 2024[10]. Aceste activități includ trei tipuri de acțiuni: schimburi între orașe, evaluări *inter pares* și evenimente de consolidare a capacităților. Acestea urmăresc îmbunătățirea capacităților orașelor de a concepe și de a pune în aplicare strategii, politici și practici de dezvoltare urbană durabilă într-un mod integrat și participativ. Ele funcționează, de asemenea, într-un mod complementar și coordonat cu URBACT IV[11].

---

8 Orașele menționate la articolul 11 sunt orașe selectate de statele membre pentru a pune în aplicare dezvoltarea urbană durabilă în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1058.

9 Orientări pentru solicitanți referitoare la acțiunile inovatoare din cadrul EUI.

10 Programul de lucru pentru perioada 2023-2024, stabilit prin decizia de finanțare a EUI, a definit faza-pilot pentru activitățile de consolidare a capacităților.

11 Perioada de punere în aplicare a URBACT IV este 2021-2027.

Un schimb între orașe[12] este o activitate de tip ascendent, stimulată de cerere, care se bazează pe o cerere de propuneri continuă. În cadrul său se reunesc, pentru o vizită pe termen scurt, o autoritate urbană solicitantă care se confruntă cu o provocare specifică și o altă autoritate urbană dintr-un alt stat membru care are expertiza necesară pentru a o soluționa. Schimbul reprezintă un proces valoros de învățare reciprocă.

Interesul autorităților urbane față de schimburile între orașe crește în timp. Până la 31 august 2024, au fost primite 60 de candidaturi din partea unor orașe situate în 22 de state membre. Cele mai multe candidaturi au fost depuse de orașe din Italia, Spania, Portugalia și Finlanda. 40 de schimburi[13] sunt în desfășurare sau au fost finalizate, mobilizând în total 88 de autorități urbane (figurile 4 și 5). Marea majoritate (88 %) a orașelor implicate sunt orașe de dimensiuni mici și medii, fiind distribuite aproape în mod egal în regiunile mai puțin dezvoltate, de tranziție și mai dezvoltate. Peste 60 % sunt „orașe în temeiul articolului 11”.

Figura 4. Autoritățile urbane implicate în schimburi între orașe în calitate de „orașe cu provocări”

Figura 5. Autoritățile urbane implicate în schimburi între orașe în calitate de „omologi”

În plus, sunt sprijinite evaluările *inter pares*[14] care implică grupuri de orașe pentru compararea strategiilor lor integrate de dezvoltare urbană, ce constituie baza dezvoltării urbane durabile[15]. Scopul este o mai bună elaborare și punere în aplicare a strategiei. Fiecare evaluare *inter pares* include până la patru „orașe aflate în curs de evaluare” și presupune colaborarea cu persoane din până la șase orașe, care acționează ca „evaluatori *inter pares*” pentru a aborda o provocare identificată[16]. Sunt implementate cereri anuale de propuneri care vizează „orașe în temeiul articolului 11” care să candideze ca „orașe aflate în curs de evaluare” și invitarea altor orașe din întreaga Uniune Europeană în calitate de „evaluatori *inter pares*”.

Figura 6. Acoperirea geografică a evaluărilor *inter pares*
(orașele aflate în curs de evaluare: orașe violet, orașe ale evaluatorilor *inter pares*:

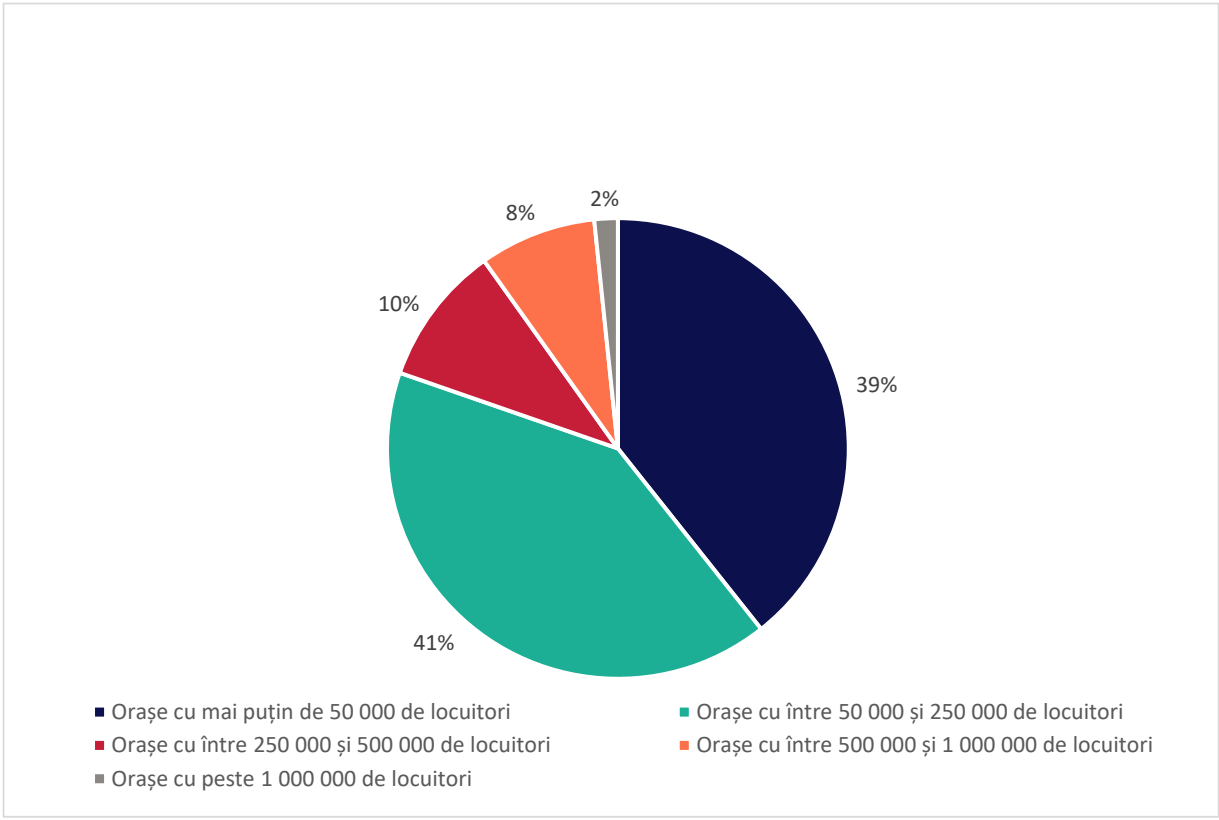
[12] Orientări pentru solicitanți referitoare la schimbul între orașe în cadrul EUI.
[13] Rata de succes a candidaturilor a fost de peste 85 %.
[14] Orientări pentru solicitanți referitoare la evaluarea *inter pares* a EUI.
[15] Astfel cum este definit la articolul 11 din Regulamentul (UE) 2021/1058.
[16] Pe baza metodologiei și a instrumentelor de evaluare *inter pares* ale JRC-DG REGIO.

verde)

Până la 31 august 2024, au fost implementate trei evaluări *inter pares*, cu evenimente la fața locului desfășurate în Salonic (EL), Coimbra (PT) și Kalisz (PL). Aproximativ 150 de participanți au luat parte la evaluările *inter pares*, reprezentând 12 state membre. Dintre participanți, 54 au fost autorități urbane, care au acționat fie ca „orașe în curs de evaluare" (10), fie ca „evaluatori *inter pares*" (44) (figura 6). 80 % dintre autoritățile urbane implicate au fost orașe de dimensiuni mici și medii (figura 7), iar aproximativ jumătate dintre acestea proveneau din regiuni mai puțin dezvoltate. Majoritatea „orașelor în curs de evaluare" au fost orașe de dimensiuni mici și medii situate în regiuni mai puțin dezvoltate sau de tranziție.

Figura 7. Ponderea autorităților urbane în funcție de dimensiunea populației care participă la evaluări *inter pares*

Evenimentele de consolidare a capacităților[17] reunesc autorități urbane, autorități de management, Comisia și alți actori-cheie pentru a face schimb de informații și a evidenția sinergii dintre instrumentele și programele politicii de coeziune și Agenda urbană a UE. Evenimentele contribuie la crearea unei „comunități de practicieni proveniți din mediul urban". Procesul presupune lansarea unor cereri anuale de propuneri adresate autorităților de management, pentru a-și exprima interesul în organizarea de evenimente împreună cu regiunea Hauts-de-France.

Până la 31 august 2024, au fost organizate opt evenimente sau sesiuni de consolidare a capacităților în Torino (IT), Timișoara (RO), Ljubljana (SI), Zadar (HR), Tourcoing (FR), Budapesta (HU), Tampere (FI) și Bruxelles (BE). La aceste evenimente au participat aproximativ 500 de participanți, dintre care 160 erau autorități urbane.

2.2.2. Sprijinirea cunoștințelor și a politicilor în orașe

Mai multe fluxuri de lucru ale EUI sprijină cunoștințele și capacitățile orașelor pentru elaborarea

[17] Bazate pe Rețeaua de dezvoltare urbană a politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020, care a sprijinit schimbul de informații între orașele care pun în aplicare strategii integrate în cadrul componentei de dezvoltare urbană durabilă a politicii de coeziune și între orașele care conduc acțiunile inovatoare urbane.

politicilor. A fost creată o rețea de puncte de contact urbane la nivelul tuturor statelor membre[18]. În perioada vizată de prezentul raport, au fost desemnate 25 de puncte de contact urbane[19]. Majoritatea punctelor de contact urbane servesc, de asemenea, drept puncte URBACT naționale, iar coordonarea este asigurată în cazul în care cele două puncte de contact diferite nu sunt situate în cadrul aceleiași entități.

A fost creată Portico[20], o nouă platformă de schimb de cunoștințe. Platforma urmărește să consolideze vastele cunoștințe urbane existente și să combată fragmentarea surselor de cunoștințe, având ca scop sprijinirea practicienilor urbani la toate nivelurile. Una dintre componentele sale este Urban Panorama (Panorama urbană), care are ca scop orientarea utilizatorilor prin inițiativele, programele și organizațiile urbane ale UE. Acest instrument va fi dezvoltat progresiv, iar prima sa versiune este deja disponibilă[21].

Prima ediție a unui sondaj prospectiv la nivelul UE s-a desfășurat în 2024. Acesta este realizat la doi ani pentru a consulta autoritățile urbane și practicienii din mediul urban cu privire la principalele tendințe, provocări, lacune în materie de cunoștințe și nevoi de sprijin privind dezvoltarea urbană durabilă. Rezultatele oferă regiunii Hauts-de-France o perspectivă asupra dinamicii și nevoilor emergente ale comunității urbane. În cadrul primei ediții, au fost primite 364 de răspunsuri din 25 de state membre ale UE, peste 70 % dintre acestea provenind de la autorități urbane[22].

O serie de activități de valorificare[23] vor fi lansate în curând sub formă de „laboratoare de politici EUI” și de alte produse bazate pe cunoaștere. Obiectivul este de a sprijini autoritățile urbane și practicienii în elaborarea de politici bazate pe date concrete și în asigurarea calității investițiilor publice, în special în cadrul politicii de coeziune. Se vor depune eforturi speciale pentru a facilita accesul orașelor de dimensiuni mici și medii care nu dispun încă de capacități suficiente pentru a avea acces la experiența și cunoștințele existente.

Agenda urbană a UE – cooperarea în materie de guvernanță pe mai multe niveluri, instituită prin Pactul de la Amsterdam în 2016[24] – este sprijinită de EUI[25]. A fost conceput și lansat un pachet de servicii pentru a ajuta parteneriatele tematice să își pună în aplicare planurile de acțiune și se oferă asistență pentru crearea de noi parteneriate. EUI poate sprijini, de asemenea, cooperarea interguvernamentală în chestiuni urbane[26], în cazul în care un astfel de sprijin este solicitat de unul sau mai multe state membre și dacă se convine astfel cu Comisia.

S-au desfășurat mai multe campanii de comunicare referitoare la cererile de propuneri pentru acțiuni inovatoare, cererile de propuneri pentru activități de consolidare a capacităților, lansarea Portico și cererile de propuneri pentru membrii parteneriatelor din cadrul Agendei urbane a UE. Au fost create site-ul și buletinul informativ ale EUI. Buletinul informativ numără deja peste 5 000 de abonați.

---

18 Termeni de referință pentru punctele de contact urbane ale EUI.

19 Franța și Luxemburg au un punct de contact urban comun, în timp ce desemnarea Italiei este în curs.

20 Portico.

21 Urban Panorama | Portico.

22 Raportul anchetei va fi publicat la sfârșitul anului 2024.

23 Activități și/sau procese care pun în valoare cunoștințele rezultate din activitățile desfășurate în cadrul EUI, inclusiv derularea de proiecte de acțiuni inovatoare, desfășurarea de activități de consolidare a capacităților, de acțiuni de cunoaștere etc. Activitățile de valorificare vor oferi, de asemenea, platforme pentru dezvoltarea sinergiilor cu alte inițiative și programe ale UE.

24 Pactul de la Amsterdam 2016.

25 Astfel cum se specifică în Acordul de la Ljubljana din 2021 și în Programul său de lucru multianual adoptat de miniștrii UE.

26 Articolul 12 din Regulamentul (UE) 2021/1058. Sprijinul poate include expertiză tehnică și/sau tematică. Nu s-a solicitat niciun sprijin în perioada analizată de prezentul raport.

2.3. Guvernanță și alte activități

Guvernanța EUI[27] a fost instituită pentru a asigura orientarea și implementarea operațională a tuturor fluxurilor de activitate într-un mod eficace și incluziv. Aceasta asigură un mecanism ce facilitează sinergiile între activități, precum și un proces participativ de orientare strategică ce implică toate părțile interesate relevante și constă într-un Consiliu de supraveghere și un Grup de coordonare.

Consiliul de supraveghere include reprezentanți ai Comisiei, ai regiunii Hauts-de-France și ai Secretariatului EUI. Acesta supraveghează punerea în aplicare, progresele înregistrate în atingerea obiectivelor, dezvoltarea și implementarea activităților din cadrul fiecărei componente, monitorizarea rezultatelor, precum și execuția financiară. De asemenea, asigură integrarea, după caz, a consilierii strategice a Grupului de coordonare în activitățile operaționale.

Grupul de coordonare funcționează ca organ consultativ. Acesta este informat și oferă consiliere cu privire la implementarea strategică a EUI, în special în ceea ce privește coerența activităților și prioritățile. Grupul de coordonare este alcătuit din reprezentanți ai Comisiei, ai regiunii Hauts-de-France și ai Secretariatului EUI, ai statelor membre din fiecare trio al Președinției UE, ai autorității de management și ai secretariatului URBACT, ai Comitetului Regiunilor, precum și din cadrul a două asociații ale orașelor europene, și anume Consiliul localităților și regiunilor europene și Eurocities.

În perioada vizată de prezentul raport au fost organizate trei reuniuni ale ambelor organisme de guvernanță. Corelarea și coerența cu procesele de guvernanță ale programului URBACT IV și ale Agendei urbane a UE au fost asigurate prin participare reciprocă și schimb de informații.

În ceea ce privește execuția financiară a EUI, o parte semnificativă – mai mult de jumătate din bugetul de 395 de milioane EUR[28] – a fost alocată pentru activități. O primă versiune a sistemului de monitorizare[29] a fost finalizată, iar în curând va fi lansat un tablou de bord pentru prezentarea progreselor înregistrate.

O cooperare strânsă a fost stabilită cu programul URBACT IV pentru a asigura coordonarea generală, sinergiile și complementaritățile, în special între activitățile de consolidare a capacităților și cunoștințelor desfășurate în cadrul celor două instrumente[30]. Prin cooperarea cu URBACT, EUI a contribuit, totodată, la implementarea obiectivelor de dezvoltare durabilă din Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite.

3. PRIMELE REZULTATE

EUI a fost concepută în colaborare cu actorii-cheie[31] pentru a sprijini elaborarea strategiilor și politicilor, implementarea integrată și participativă și inovarea urbană.

După primii doi ani de implementare, EUI obține primele rezultate. Inițiativa furnizează un set integrat de servicii pentru sprijinirea orașelor de toate dimensiunile. S-au desfășurat activități care au inclus interacțiuni dezvoltate între componentele EUI, precum și coordonare și complementarități stabilite cu URBACT IV. În plus, EUI combină activități și contribuții din Agenda urbană a UE și creează sinergii cu alte inițiative importante ale UE.

---

[27] Articolul 12 din Regulamentul (UE) 2021/1058.

[28] În prețuri curente.

[29] Sistemul de monitorizare va fi extins progresiv și va reflecta, prin intermediul indicatorilor-cheie de performanță, realizările, rezultatele și impactul EUI în raport cu obiectivele sale.

[30] EUI și URBACT se completează reciproc în mai multe moduri; de exemplu, EUI sprijină schimburi de scurtă durată între orașe, în timp ce URBACT finanțează rețele urbane de lungă durată. De asemenea, aceste instrumente organizează evenimente comune, iar platforma de cunoștințe EUI găzduiește o gamă de resurse de cunoștințe URBACT.

[31] Comitetul Regiunilor, rețelele orașelor europene și consultările cu statele membre și cu alte părți interesate din mediul urban.

În ceea ce privește originile geografice ale celor 444 de autorități urbane sprijinite în cadrul EUI în perioada vizată de prezentul raport, două treimi provin din regiuni mai puțin dezvoltate și de tranziție. Majoritatea beneficiarilor (73 %) sunt orașe de dimensiuni mediu mici și medii, iar 70 % sunt „orașe în temeiul articolului 11”. 25 % dintre orașele sprijinite participă și în cadrul URBACT, evidențiind legături consolidate între EUI și alte instrumente ale politicii de coeziune.

Două cereri de propuneri pentru acțiuni inovatoare lansate în 2022 și 2023 au fost finalizate, având ca rezultat 36 de proiecte în 16 state membre, cu o contribuție FEDR de peste 163 de milioane EUR. Datorită parteneriatelor lor de transfer transnațional, o rețea de 85 de orașe inovează, face schimb de experiență și inspiră acțiunile politicii de coeziune pe teme precum noul Bauhaus european, înverzirea orașelor, turismul durabil și valorificarea talentelor în orașe aflate în declin. Această rețea urmează să fie completată în curând cu proiecte suplimentare privind tranziția energetică și tehnologia în orașe. În cadrul cererilor de propuneri au fost stimulate sinergiile cu misiunile UE, în special cu misiunea „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei” și cu alte inițiative-cheie ale UE.

Fuenlabrada (ES) testează un nou model de locuințe bazat pe solidaritatea între generații și pe principiile noului Bauhaus european. Aceasta contribuie la revitalizarea centrului orașului, care se confruntă cu o calitate deteriorată a locuințelor, rate ridicate de neocupare atât pentru spațiile rezidențiale, cât și pentru cele comerciale, precum și cu o populație îmbătrânită. **Budapesta (HU)** se confruntă cu o criză a locuințelor cauzată de prețurile ridicate la energie și testează un model integrat de servicii locative accesibile, care încorporează principiile noului Bauhaus european și dezvoltă un set de servicii care vizează atât stocurile publice, cât și pe cele private.

Bologna (IT) combină tehnologiile informației, soluțiile bazate pe natură și „cercetătorii amatori”[32] în vederea stabilirii unei conexiuni cu natura în cartierele sale și pentru a crea o metodă de „celule verzi adaptive” menită să combată fenomenul insulei termice urbane. **Bruges (BE)** testează soluții de infrastructură albastră și verde pentru a atenua riscurile de inundații și secetă și pentru a îmbunătăți calitatea apei, inclusiv prin utilizarea rețelei sale istorice de apă subterană.

Stalowa Wola (PL) experimentează crearea condițiilor pentru talentele din industria spațială prin dezvoltarea unei specializări multidimensionale pentru oraș, care include un laborator spațial, o academie și un cluster ce reprezintă o elice cvadruplă. **Haskovo (BG)** testează crearea unui hub MedTech inovator, mobilizând sectoarele medical și digital, oferind servicii și oportunități educaționale, în special tinerilor talente, precum și sprijinind tranziția către o economie locală durabilă.

[32]Termenul cercetători amatori se referă la membri ai publicului larg.

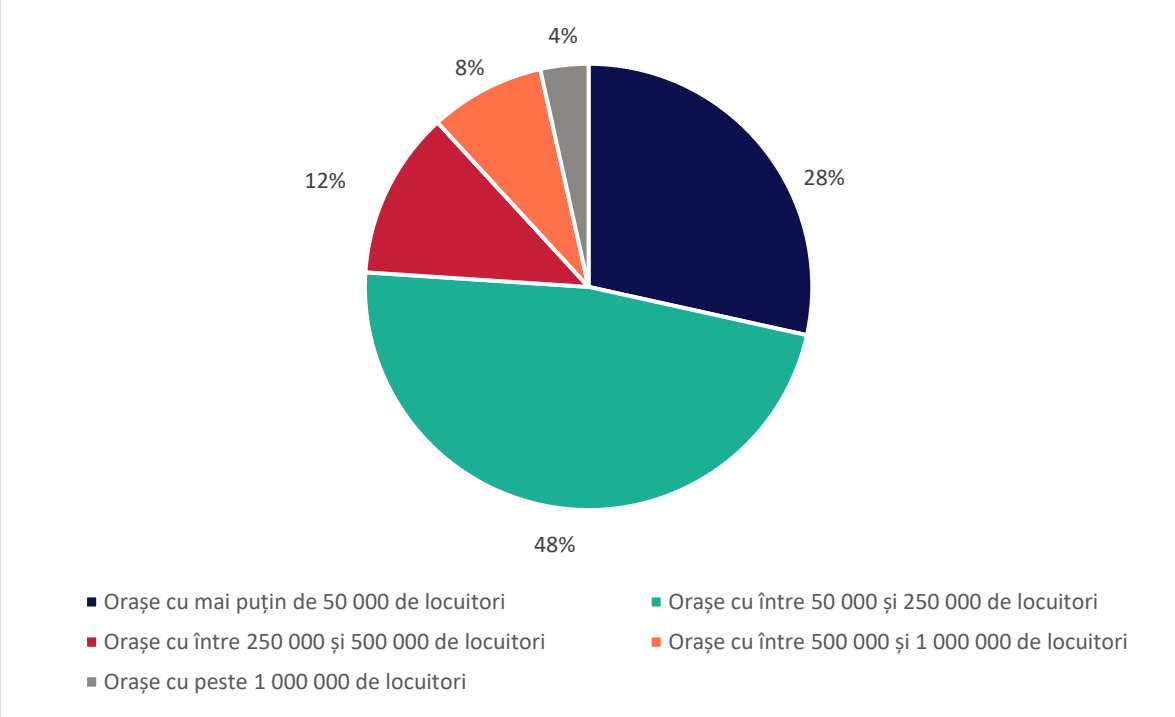

Copenhaga (DK) deschide drumul către o guvernanță turistică bazată pe date și centrată pe comunitate, destinată atât comunităților, cât și turiștilor săi, prin dezvoltarea unei aplicații participative de fotovoce, menită să implice utilizatorii, să colecteze și să analizeze date despre experiențele acestora. **Coimbra (PT)** testează un portal web dedicat turismului durabil, bazat pe modele lingvistice mari, îmbogățit cu date reale despre destinație și itinerarii personalizate pentru turiști.

Drepturi de autor: imaginea 1 ©Gettyimages.be/zak00; imaginea 2 ©Gettyimages.be/DrAfter123; imaginea 3 ©Gettyimages.be/guoya; imaginea 4 ©Gettyimages.be/Annika McFarlane.

Activitățile de consolidare a capacităților sunt realizate cu o ambiție clară de a sprijini orașele, prin implementarea cotei de investiții de peste 24 de miliarde EUR din FEDR destinată dezvoltării urbane durabile[33]. Deși se află în faza-pilot, participanții iau deja în considerare activitățile care generează un impact[34]. 485 de practicieni din mediul urban au participat la aceste activități, dintre care aproape 60 % au reprezentat autorități urbane, iar două treimi au fost „orașe conform articolului 11”. Activitățile de consolidare a capacităților sprijină în special orașele mai mici, întrucât 76 % dintre orașele participante la aceste activități au mai puțin de 250 000 de locuitori (figura 8).

Figura 8. Ponderea (%) autorităților urbane care participă la activități de consolidare a capacităților, în funcție de dimensiunea populației orașelor.

Ca parte a activităților de consolidare a capacităților, schimburile între orașe au vizat o serie de teme, precum locuințele la prețuri accesibile, incluziunea socială, mobilitatea, adaptarea la schimbările climatice, tranziția digitală, regenerarea urbană, turismul și accesul la finanțare. Evaluările *inter pares* au îmbunătățit capacitățile orașelor în materie de implicare a părților interesate și de cooperare transsectorială, precum și de conectare a strategiilor cu agendele UE și globale, cu zonele rurale și cu sprijinul financiar. Evenimentele de consolidare a capacităților

[33] Pe baza a peste 1 100 de strategii integrate de dezvoltare urbană.
[34] Pe baza feedbackului primit de la participanții la activitățile de consolidare a capacităților.

au vizat o gamă variată de teme, printre care proiectarea strategiilor integrate, zonele urbane funcționale, investițiile teritoriale integrate și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, tranziția verde și ecosistemele de inovare.

S-au stabilit acțiuni de coordonare și complementare cu URBACT IV. Orașele sprijinite de URBACT acționează ca omologi în activitățile de consolidare a capacităților din cadrul EUI. URBACT a colaborat, de asemenea, în calitate de partener strategic la crearea platformei de cunoștințe Portico. Promovarea unor legături strânse între EUI și URBACT este necesară pentru a asigura acțiuni coordonate și sinergii.

Rețeaua de puncte de contact urbane naționale este operațională și stimulează cererea de servicii EUI în toate statele membre. Acesta funcționează ca un catalizator pentru toate activitățile EUI și se adresează comunităților urbane, în special orașelor de dimensiuni mai mici și autorităților de management. Rețeaua îndeplinește o funcție transversală în promovarea tuturor fluxurilor de lucru, iar primele efecte sunt deja vizibile. Comunitatea sa din rețelele de socializare este în creștere rapidă, cu peste 400 de campanii media organizate sau aflate în desfășurare în 2024. Rețeaua necesită sprijin continuu și dedicat pentru a-și furniza în mod eficace serviciile, având în vedere numeroasele activități oferite de EUI.

Platforma de cunoștințe Portico le oferă practicienilor din mediul urban accesul atât de necesar la cunoștințe și informații despre inițiativele UE. Aceasta găzduiește peste 1 600 de resurse de cunoștințe și susține o comunitate de aproape 2 000 de practicieni din mediul urban. O secțiune care conține practici urbane promițătoare și de succes, provenite din proiecte sprijinite prin fonduri de coeziune din întreaga Uniune Europeană, va fi disponibilă în curând pe platformă. Având în vedere că Panorama Urbană este în curs de dezvoltare, Portico își propune să creeze treptat un instrument care să conecteze utilizatorii cu inițiativele și actorii europeni relevanți, în funcție de nevoile lor. Eforturile de extindere a platformei, în special a instrumentului Panorama, trebuie continuate pentru a menține dinamica și pentru a evolua spre portalul UE dedicat cunoștințelor urbane.

Primele activități de capitalizare, implementate sub formă de laboratoare de politici, sunt în desfășurare, iar în faza inițială, regiunea Hauts-de-France s-a asociat cu URBACT IV și a organizat cu succes o serie de „laboratoare urbane” pe teme precum tranziția energetică și sistemele alimentare locale. În ceea ce privește evaluările impactului teritorial, regiunea Hauts-de-France analizează în prezent tipurile de activități de sprijin. Având în vedere rolul important al orașelor în implementarea politicilor UE și naționale, reglementările care recunosc nevoile diferențiate ale teritoriilor sunt fundamentale pentru dezvoltarea urbană durabilă. Întrucât principalii actori europeni din domeniu[35] au elaborat o serie de instrumente și metodologii pentru evaluările impactului teritorial, obiectivul este de a valorifica instrumentele existente și de a lansa activități la începutul anului 2025, menite să răspundă nevoilor orașelor.

Sprijinul acordat Agendei Urbane a UE începe să dea rezultate, prin parteneriate noi aflate în desfășurare și altele planificate pentru viitor. Începând din 2022, EUI a sprijinit crearea a patru parteneriate tematice privind „înverzirea orașelor”, „turismul durabil”, „orașele egalității” și „alimentația”. Până la sfârșitul anului 2024, ar trebui să fie instituite două parteneriate suplimentare: „Oraș sensibil la apă” și „Decarbonizarea clădirilor, programe integrate de renovare, planuri locale de încălzire și răcire”. Impactul preconizat al sprijinirii Agendei Urbane a UE constă în creșterea capacității tuturor actorilor implicați de a lucra într-un mediu de cooperare în materie de guvernanță pe mai multe niveluri.

Au fost demarate o serie de activități de comunicare. Prin intermediul diferitelor platforme de comunicare socială, EUI a ajuns la peste 28 000 de urmăritori. Numărul participanților înregistrați la evenimentele EUI a depășit 3 000 în perioada vizată de prezentul raport. S-au

[35] De exemplu, ESPON, Centrul Comun de Cercetare al UE și actorii interguvernamentali.

depus eforturi substanțiale pentru promovarea celei de-a 5-a ediții a Forumului orașelor, desfășurată la Torino în 2023, în cadrul căreia EUI a fost lansată oficial, precum și pentru pregătirea celui de-al 6-lea Forum al orașelor, care va avea loc la Cracovia în iunie 2025.

4. CONCLUZII

Europa nu își poate atinge obiectivele fără orașele sale. Comisia Europeană va continua să colaboreze cu autoritățile urbane pentru a oferi sprijin orașelor. În acest context, EUI acționează ca un instrument integrat și un mecanism de sprijin pentru orașele de toate dimensiunile din întreaga UE. Aceasta sprijină orașele prin acțiuni concrete, cum ar fi facilitarea învățării reciproce, oferirea de expertiză și cunoștințe, precum și finanțarea inovării în vederea sprijinirii obiectivelor politicii de coeziune. În acest context, EUI sprijină orașele în combaterea numeroaselor provocări cu care se confruntă.

Punerea în aplicare a EUI va continua cu o abordare bazată pe cerere, în care nevoile orașelor rămân în prim-planul alegerilor strategice și operaționale, urmărind să ofere cel mai relevant sprijin beneficiarilor săi. Se acordă o atenție constantă asigurării unei bucle eficace de feedback cu orașele și practicienii din mediul urban, prin intermediul rețelei de puncte de contact urbane naționale și al interacțiunilor din cadrul direcțiilor de activitate ale inițiativei.

EUI va continua să coopereze îndeaproape cu principalele organizații și rețele din domeniul urban, precum și să consolideze sinergiile cu alte inițiative importante ale UE. Se vor depune eforturi maxime pentru a stimula adoptarea ofertei sale de servicii de către orașele de toate dimensiunile din statele membre. În 2025, se va colecta feedback de la beneficiari prin intermediul evaluării intermediare. EUI se angajează să implementeze o acțiune politică amplă și coerentă în UE, iar aceasta include contribuția la viitoarea agendă politică europeană pentru orașe.